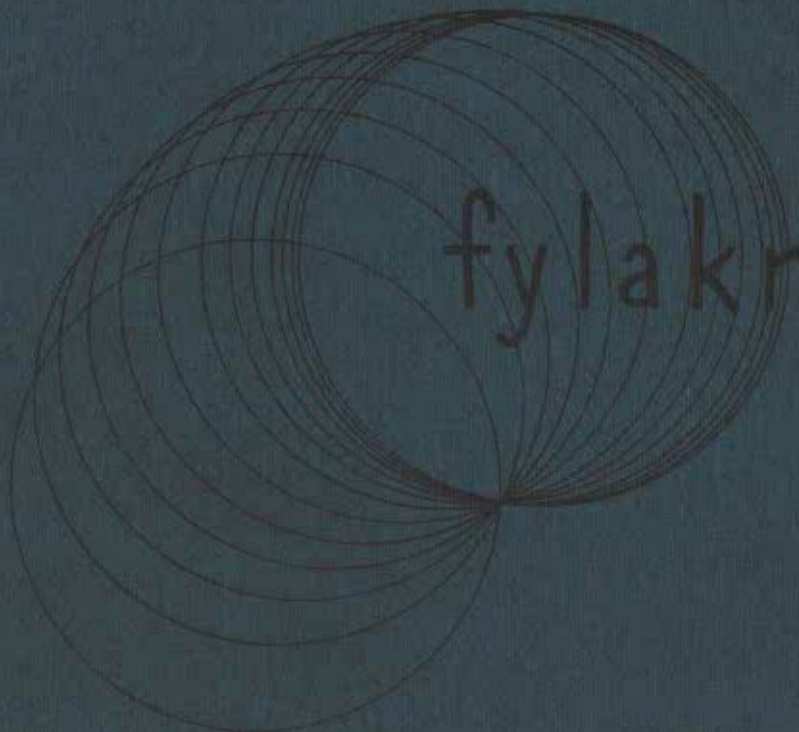

Januari 1975

An abstract geometric design consisting of numerous thin, dark lines that form a series of overlapping circles or ellipses. The lines are arranged in a way that creates a sense of depth and movement, resembling a stylized, elongated sphere or a complex, layered structure. The design is centered on the page, with the text 'fylakra' overlaid on it.

fylakra

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased by 1.5 million, from 2.5 million in 1980 to 4 million in 1995. The public sector has become a major employer in the UK, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy.

The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy. The public sector has become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy.

The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy. The public sector has become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy.

The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy. The public sector has become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy.

The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy. The public sector has become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy.

The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy. The public sector has become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy.

The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy. The public sector has become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy.

The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy. The public sector has become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy.

The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy. The public sector has become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy.

FYLAKRA

(mededelingenorgaan van het Fysisch Laboratorium)

19^e jrg. nr. 1

januari 1975

Redactie: G.J. Hooyman, H.L. Buerman, Marjos Middelhoff, A. van Nieuwpoort, A. Wink en P. de Wit

Typewerk: Rini de Haas

Aflossing van de Wacht !

U weet het, lezer, het begin van Fylakra's 19^e jaargang is tevens het einde van een periode, het einde van de redactie-van der Leun.

Liefst vier nieuwe medewerkers moesten worden gerecru-teerd om de open plaatsen te bezetten terwijl nog niet zo lang geleden Jasperse het team verliet.

Wouterse was het oudste lid, zijn Fylakra-tijd gaat terug tot de jaren waarin van Zijl en later Thomas de pen voerden. Zoveel trouw aan een gemeenschappelijke taak is helaas te zeldzaam.

Peeters werd bijna q.q. redactie-lid in 1969, een huis-orgaan hoorde voor hem haast vanzelfsprekend tot de middelen voor een gezond personeelsbeleid en hij heeft er bekwaam en tot groot genoegen van de lezers gebruik van gemaakt. Informatie over personeelszaken kwam zo oneindig veel beter over dan via ambtelijke circulaires, die vaak met een schuin oog op de prullemant ingekeken worden. Maar vergis U niet: voor Peeters was ons lijf-blad niet alleen een instrument voor zijn eigen werk, hij was all-round redacteur, bladert U er de 6 jaargangen maar op na. Op 2 januari heeft de subfaculteit hem met een lach en een traan uitgeluid en in dit nummer vindt U zijn afscheidswoord. We verliezen hem niet uit het oog (en houden hem dus in het hart): de Uithof is maar klein en de veebonken nabij. En dacht U dat hij ons maar aan liet Sinterklazen?

Van der Leun is dan toch de jongste onder de vertrekkenden ook al heeft hij er 5 jaar opzitten als "hoofdredac-teur". Hij is stellig een goed teamleider geweest, of Fylakra zou niet het uit-gelezen blad zijn geweest dat het steeds geweest is. We hebben maandelijks genoten van zijn entrée's.

Het is een ware kunst om voor zo'n vaste rubriek steeds iets zinvol te schrijven, dat het eerst gelezen wordt

zoals de krantelezer eerst naar de Kronkel van Carmiggelt grijpt. Ik vermoed zo dat zijn hartstocht voor de fiets er iets mee te doen heeft en dat zijn dagelijkse tochten hem de kans gaven voor observatie en inspiratie voor zijn artikelen.

Lof is zelden onverdeeld: zijn zwakheid heeft zich getoond in wat hij zelf bij zijn aantreden de moeilijkste taak van een redactie-voorzitter heeft genoemd (leest U het maar na). Zijn opvolger kon alleen geen goede reden bedenken om niet aan het verzoek te voldoen, zeker niet nadat hij van der Leun tweemaal voor andere functies had gestrikt. Het verschil tussen ons zit hem waarschijnlijk in niet meer dan een paar wielen: uw scribent laat helaas zijn fiets meestal thuis achter. U zult het wel merken.

Gelukkig kunnen de nieuwe redacteuren zich verzekerd weten van de voortgaande en onmisbare hulp van Marjos Middelhoff en Wink, van de talenten van Frederik en een nieuwe generatie tekenaars en van de reproductieafdeling. De vroegere "correspondenten", symbool van de verspreiding van de fysische gemeenschap, zijn geruisloos verdwenen. Was dat terecht? Of zullen we ooit op elke verdieping van het hoofdgebouw zo'n contactpersoon nodig hebben? Ik hoop dat de bewoners zoiets door een goede communicatie zullen voorkomen.

Uit naam van de vijfhonderd lezers een welgemeend woord van dank aan de aftredende wacht. We nemen afscheid met een oude journalistengroet:

SCHNEIDEN TUT WEH, KLEBE WOHL !

G.J. Hooyman

BODEMKUNDE?.....Ze zijn er gewoon!

Inderdaad. Eind september vond de verhuizing vanuit ons leuke, wrakke gebouw aan de Oude Kamp naar het nieuwe van Experimentele Fysica plaats.

Een aantal fervente ping-pong-spelers moest het op de overloop zoeken; een gasthoogleraar zag plotseling kaarten, dozen en zakjes grond zijn kamer binnen dragen. Wat zal het hier en daar binnensmonds geknetterd hebben! Anderen vroegen zich af wat al die kisten uit Ivoorkust, Ethiopië, Australië en andere landen toch betekenden. Of men vroeg in de lift: Hoort die spade ook in dit gebouw? Er zijn er zelfs twee bij die ten zuiden van de Lek wonen. Ja, vreemde mensen.

Ons vak is Bodemkunde en meer speciaal de ontwikkeling van de bodem, de bodemgenese. Tot de studie hiervan of ter voorbereiding van sommige onderwerpen trekken wij het veld in (en inderdaad onze kleine groep heeft alle continenten bezocht; mogen we even opscheppen), wij maken bodemkaarten of daarvan afgeleide kaarten. Materiaal wordt mee naar huis genomen in het laboratorium bestudeerd. Wij trachten de geheimen en wetmatigheden op te lossen die aanvangen wanneer het regent op een rots en enige mossen zich aan het gesteente vasthechten. Deze zaken zetten zich voort en er ontstaan dikke pakketten grond, vertikaal vaak gedifferentieerd en in ruimtelijke zin met een gevarieerd relief, begroeiing, waterhuishouding etc.

Over deze onderwerpen of details ervan handelen onze colleges, practica, excursies en veldwerk.

Voor ons is het prettig een plaats gevonden te hebben waar we niet door de vloer zakken, waar we kunnen werken in illuster gezelschap en iemand kunnen ontvangen.

Binnenkort hopen we een bijeenkomst te organiseren waarop we met onze gastheren van Experimentele Fysica kennis kunnen maken.

Wij zijn er : Bodemkunde

J.J. Reynders.

PROMOTIE

van WIM VAN LOO

Op woensdag 22 januari promoveert Wim van Loo op het onderwerp "Luminescence of Lead Molybdate and Lead Tungstate".

Wim is een jaar of vijf, zes verbonden geweest aan de vakgroep Vaste Stof, waarvan de laatste vier jaar als wetenschappelijk medewerker.

Ter gelegenheid van zijn afscheid - hij werkt momenteel al op het fysisch chemisch laboratorium van de ENCI te Maastricht - werd mij verzocht enige strofen aan zijn persoon en werk te wijden. Ik ben op die uitnodiging ingegaan omdat ik veel aan Wim te danken heb, met name een hartelijke collegialiteit. Hij was mijn beste collega ; altijd bereid tot een gesprek over ideetjes en probleempjes; gaf goede raad; wist overal van, zagezeid een lichtend voorbeeld (al heb ik hem nooit zelf zien luminesceren). Menigmaal werd rond de koffietijd de deur die zijn buro van het mijne scheidde, terzijde geschoven, en spraken we over koetjes en kalfjes en ander wetenschappelijks. Zijn arbeid volgde ik met belangstelling. Hij werkte hard en efficient, begon ook altijd vroeg. Op een tijdstip dat menig wetenschapper zich nog eens omdraaide in zijn nest (i.e. bed) stond Wim reeds voor een maagdelijk onverlicht presentiebord in de hal van het KVS-gebouw, en deed zijn lampje oplichten door het indrukken van de daarvoor geëigende toets.

Zijn proefschrift getuigt van de verscheidenheid aan onderwerpen die hij met sukses heeft bestudeerd, en waarvan hij op heldere wijze verslag doet. Niets dan lof dus voor zijn werkzaamheden.

Nu zijn afscheid nadert wensen we hem veel sukses met zijn nieuwe loopbaan. Wim, ouwe reus, het ga je goed, we zullen je hier missen.

Hans Eijkelenkamp.

De Nieuwjaarsrede

Gedeelten uit de jaarrede van dr. W. Valk op
2 januari 1975

Mijn voorganger begon vorig jaar zijn nieuwjaars-toespraak als volgt:

'Het valt niet te ontkennen dat 1973 voor de fysica een veelbewogen jaar is geweest.'

Ik zou die woorden thans voor 1974 willen herhalen, uiteraard in iets gewijzigde vorm:

'Het valt niet te ontkennen dat 1974 voor het Sterrenkundig Instituut, het Instituut voor Theoretische Fysica en het Laboratorium voor Experimentele Fysica een veelbewogen jaar is geweest':

- voor de astronomen en hun medewerkers om het redelijk gelukken van het ANS-project, en het nog niet gelukken van het Rhijnauwenproject;
- voor de theoretici doordat zij, uit hun Maliesingel-veste gestoten, moesten wennen aan hun nieuwe nederzetting aan het Princetonplein;
- voor de experimenteel-fysici en de theoretici wegens de feestelijke officiële opening van het nieuwe gebouw.

En dan is er nog die gemeenschappelijke reden van onze veelbewogenheid: de onophoudelijke vloed van nota's, plannen, discussiestukken, werkzaamheden in commissies, comité's, centra, raden, project- en werkgroepen, dat luidruchtig gehamer, geklop en gerommel dat opklinkt uit talloze grote en kleine werkplaatsen, waar men driftig bezig is heel het Nederlandse onderwijsgebouw te vertimmeren of in elkaar te timmeren, zoals niet weinigen menen.

Studenten

Om te kunnen volhouden dat men streeft naar deugdelijk beleid, heeft Den Haag nóg weer eens schattingen gemaakt van de aantallen studenten per studierichting tot 1980. Die schatting ziet er vereenvoudigd als volgt uit:

Eerstejaars naar studierichting (x 1000)

	<u>Hoog laag</u> <u>1975</u>	<u>Hoog laag</u> <u>1976</u>	<u>Hoog laag</u> <u>1977</u>	<u>Hoog laag</u> <u>1978</u>	<u>Hoog laag</u> <u>1979</u>	<u>Hoog laag</u> <u>Groei in x</u>
A-richtingen x	5.6-4.6	6.0-5.0	6.4-5.4	6.8-5.6	7.1-5.9	28-27
Wisk. en Nat.wetensch.	2.8-2.3	3.1-2.5	3.3-2.7	3.4-2.8	3.5-2.9	27-25
Technische wetensch.	2.5-2.3	2.6-2.3	2.7-2.4	2.7-2.4	2.7-2.5	8-8
C-richtingen xx	11.2-9.6	11.8-10.0	12.4-10.7	12.8-10.9	13.3-11.3	19-18

x Godgeleerdheid, letteren, wijsbegeerte

xx Rechtsgeleerdheid, economie, sociale en culturele wetenschappen, psychologie, pedagogiek/andragogiek, sociale geografie

Landelijke vooruitzichten op het aantal ingeschreven studenten van de natuurkunde

	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>
hoog	2400	2500	2500	2500	2500
laag	2300	2300	2200	2200	2200

U ziet dat de technische wetenschappen relatief uit de belangstelling geraken; dat de andere richtingen toch nog fors blijven doorgroeien, gezamenlijk zó sterk dat in 1980 de universiteiten en hogescholen 170.000 studenten zullen herbergen.

Hoe staat het met het aantal studenten van de natuur- en sterrenkunde in Utrecht? Dat blijkt niet duidelijk uit de ministeriële prognose, omdat daarin de wiskunde en de sterrenkunde bijeen zijn gevoegd. Ik kan U daarom alleen de getallen voor de natuurkunde-studenten geven:

Rijksuniversiteit Utrecht, aantal ingeschrevenen

Rijksuniversiteit Utrecht, aantal ingeschrevenen

	Hoog laag 1975	Hoog laag 1976	Hoog laag 1977	Hoog laag 1978	Hoog laag 1979
Fac. Wisk./Nat.wet.	4300-3900	4400-4000	4700-4100	4800-4200	5000-4300
Fysische studenten	650- 600	735- 670	780- 680	800- 700	830- 710

U ziet dat het aantal natuurkunde-studenten landelijk weliswaar hoog is, maar volgens de prognose stagneert. Bij de opstelling van het aantal fysica-studenten ben ik ervan uitgegaan dat ruwweg 1/6 - 1/7 van de bij de faculteit ingeschrevenen fysica studeert.

Bij het zien van deze getallen vraagt men zich af of de samenleving zulke grote aantallen fysici zal kunnen blijven opnemen.

Ik denk dat wij het er over eens zijn dat - hoe men ook tegen de getallen aankijkt - het wenselijk is dat het arbeidsterrein van de fysicus wordt verruimd ten behoeve van de werkgelegenheid.

Men kan daarbij denken aan de medische fysica, detectie-methodieken voor de milieubeveiliging, de oceanografie, de ontwikkeling van nieuwe of betere methoden van energie-opwekking, enzovoort, zonder uiteraard het fundamenteel onderzoek te verwaarlozen en financieel te laten verkommenen.

Onderwijs

U weet dat de minister van Onderwijs en Wetenschappen het vaste voornemen heeft de herstructurering van het onderwijs in september 1976 te doen ingaan. Bij het woord herstructurering denken wij in de eerste plaats aan de verkorting van de studieduur. Onze subfaculteit heeft zich herhaaldelijk, ook in het afgelopen jaar, tegen deze verkorting verzet, hetzij als subfaculteit, hetzij doordat haar wetenschappers in andere organen en organisaties hun stem verhieven tegen plannen van welke menigeen verwacht dat zij de universiteiten tot volksuniversiteiten zullen verlagen.

Een ander punt van belang voor ons onderwijs in 1974/75: in de allernaaste toekomst wordt ons natuurkunde-onderwijs, vooral de practica, bedreigd door een tekort aan studentassistenten-eenheden. De arbeidsovereenkomsten met onze studentassistenten moesten 'en bloc' op 31 december beëindigd worden omdat bij het begin van dit collegejaar nog onbekend was hoe de financiële situatie van de universiteit in 1975 zou zijn.

Voor héél 1975 werden ons in beginsel 1214 eenheden toegewezen, d.i. 800 voor de periode van 1 januari - 1 september a.s..

Vergelijkt U dit aantal met het benodigde aantal van ca 1350 eenheden voor de periode van 1 januari - 1 september, dan ziet U dat wij, bij ongewijzigde inzet van studentassistenten, eind augustus door onze eenheden heen zijn. Het College van Bestuur heeft ons inmiddels verzekerd dat het voor onze subfaculteit allemaal wel zal meevallen! Waarvan acte!

Onderzoek

'Met ANS alles goed', schrijft het blad Uitleg in zijn oktobernummer. U weet dat drie meetopstellingen in ANS zijn gebouwd, waarvan één door het Utrechtse Laboratorium voor Ruimte-Onderzoek. Het onderzoek met de Utrechtse meetopstelling richt zich vooral op de röntgenstraling

van, zoals de pers ze noemde, stervende sterren. De gestadige voortgang van de wetenschap blijkt ook uit de aantallen promoties. In het kalenderjaar 1974 promoveerden 16 experimenteel fysici, 1 theoretisch fysicus en 2 astronomen tot doctor in de wiskunde en natuurwetenschappen. Er is dus weinig verandering in het jaarlijks aantal, dat, wat de experimenteel fysici betreft, gewoonlijk tussen 13 en 16 ligt. In 1974 kwamen gereed totaal 154 publicaties, waarvan experimenteel-fysische 94, vorig jaar 88, theoretisch-fysische 22 en sterrenkundige 38. Eenzelfde orde van grootte als voorheen dus.

Vakgroepen

Niemand zal ontkennen dat inniger samenwerking tussen verwante leerstoelen tot groter doelmatigheid kan, let U wel: kán, leiden. Maar - onze reglementencommissie weet er van mee te praten! - wat is verwant? En daar komen tal van moeilijkheden om de hoek kijken bij de voorgestelde invoering van vakgroepen.

Vandaar dat de subfaculteit pas in december officieel vakgroepen ingesteld heeft.

De instelling van vakgroepen staat in het teken van de democratisering van het wetenschappelijk onderwijs. Democratisering in de zin waarin men deze tegenwoordig opvat eist informatie van allen over alles. De mate van democratisering is "dus" af te leiden uit de papierstroom, zou je kunnen zeggen. Wel, met de democratisering gaat het dan goed. De heer Wink produceerde in het jaar 1972 nog maar 351.086 copieën, in 1973 was dit al gestegen tot een trotse 396.977, in 1974 hebben we stellig het half miljoen bereikt. In deze astronomisch grote getallen komt dan de copieerlust van de heer van Zoest in Trans I nog niet eens tot uitdrukking.

Personeel

Ik behoef U niet te vertellen dat de personeelsvoorziening stukt. Is er nu toch nog subfacultair personeelsbeleid? Het antwoord daarop is: op beperkte schaal wel!

Ik denk daarbij in het bijzonder aan de wens van de subfaculteit de promotiecapaciteit, d.i. het aantal promovendi, zo goed en zo groot mogelijk te handhaven.

Want het wetenschappelijk onderzoek wordt voor een aanzienlijk deel door de promovendi ingevoerd. Om deze capaciteit te handhaven houdt de subfaculteit de promovendi tot hun promotie in tijdelijke dienst.

Na hun promotie moeten zij het veld ruimen voor jongeren. Een vakgroep moet met zéér sterke argumenten komen om de subfaculteit er toe te bewegen één van die voor promovendi gereserveerde tijdelijke plaatsen om te zetten in een vaste plaats.

Te Uwer informatie wat getallen. Ze hebben betrekking op het einde van 1974 en zijn dus zeer recent.

De eind 1974 toegestane formatie omvat 211,8 plaatsen. De feitelijke formatie eind 1974 bestond uit 209,95 plaatsen.

Verdeeld als in de volgende tabel, waarin tevens de vacatures en de aangevraagde docentenplaatsen zijn aangegeven. (zie tabel)

De wm in tijdelijke dienst is promovendus in de betekenis van doorstromer. Uit het staatje ziet U dat de subfaculteit op het ogenblik aan 80 à 90 promovendi plaats biedt.

Huisvesting

Van de nieuwe gebouwen profiteert niet alleen Fysica, maar ook PLON, CMLB en last but not least Bodemkunde, dat 35 lokalen in beslag neemt. U weet dat het College van Bestuur huisbaas is, wij huurders: dat wij geen ruimten in onze "eigen" gebouwen in gebruik mogen nemen die ons niet volgens het inhuizingsplan zijn toegewezen,

Medewerkers bij:	STERKTES- KUNDE	THEORIE	EXP. FYSICA	BUREAU EN CENTRALE DIENSTEN	TOTAAL
Functies/taalen:					
gewoon hoogleraren	3	.5	9	-	17
buitengewoon hoogleraren	-	-	3	-	3
lectoren	4	2	7	-	13
hoofd subcentrale werkplaats	-	-	-	1	1
directeur subfaculteit	-	-	-	1	1
wetensch. hoofdmedew. (vast)	11	1	22	2	36
wetensch. hoofdmedew. (tijd.)	-	3	5	-	8
wetensch. medew. (vast)	-	-	4	-	4
wetensch. medew. (tijd.)	4	5	35	-	44
technisch medew.	20	-	33	64	117
administratief medew.	5	3	15	17	40
TOTAAL PERSOONEN	42	12	122	82	256
FCM wetensch. medew. (vast)	-	1	5	-	6
FCM wetensch. medew. (tijd.)	-	5	40	-	45
FCM technisch medew.	-	-	18	7	25
ZWO wetensch. medew. (tijd.)	3	-	4	-	7
ZWO technisch medew.	1	-	1	-	2
Medew. t.l.v. derden	-	-	-	4	4
TOTALE BEZETTING IN PERSOONEN ULTIMO 1974	51	22	202	24	299
vacatures (incl. lopende vervullen)	1,7	1,2	3,5	-	6,4
door College van Bestuur geblokkeerde plaatsen	1,5	0,5	4,5	-	6,5
TODGESTAAT FORMATIE 1974 BEZETTE FORMATIEPLAATSEN ULTIMO 1974					211,2 222,22

en dat het College van Bestuur bepaalt wie bij ons moet intrekken. Deze politiek wordt vergemakkelijkt door- dat onze brieven aan HBH, kanaal naar het C.v.B., waarin uitbreiding van ruimte wordt gevraagd, niet worden beantwoord. Wij hopen dat de inhuizing van Bodemkunde inderdaad maar tijdelijk is, want reeds tekent zich hier en daar ruimtetekort af.

Wat ik U over een eventueel nieuw gebouw voor ons vóórcandidaatsonderwijs kan zeggen is: het staat op de lijst.

Nog een zaak die ik hier wil noemen: de kantine! De zaak is nogal ingewikkeld geworden: de plaats van het gebouw voor de aardwetenschappen, waaraan, zo lijkt het, funktioneel en architektonisch ons voorkandidaatsgebouw gekoppeld zou kunnen worden, zal invloed kunnen hebben op de plaats van de kantine. Wij hebben altijd gemeend dat de kantine tussen Subcentrale Werkplaats, KVS-gebouw en het gebouw voor Experimentele Fysica zou komen, gekoppeld aan de luchtbruggen tussen de gebouwen. Dat is onzeker geworden. Mogelijk komen er ooit luchtbruggen, maar geen kantine. Maar ook die luchtbruggen zullen nog wel even op zich laten wachten, en dus zullen we, met boeken, instrumenten, of wat dan ook beladen, regen, wind en koude moeten blijven trotseren wanneer we naar het KVS-gebouw gaan of van daar komen.

Van groot belang is de huisvesting van het Sterrenkundig Instituut. En we denken dan aan het fort Rhijnauwen. Over deze zaak is nog steeds geen beslissing genomen. De architect heeft een nieuw plan van behuizing van het Instituut in het fort gemaakt, een plan, niet meer gebaseerd op expansieve groei van personeel- en studentenaantal, zonder hoge torens, met nóg geringere verstoring van de biologische rust in het militaire kunstwerk, dat langzamerhand het beeld krijgt van een biologische en heemschuttende egelstelling in een verder verwoest land.

Financiën

Jaarkrediet en bestemmingskrediet boden ruimschoots gelegenheid tot de vervulling van tal van wensen, steun van ZWO/FOM en extra-uitkeringen vanwege het College van Bestuur boden ons genoeg weerstand tegen de inflatie. Luistert U evenwel naar wat de Memorie van Toelichting zegt:

'Het is duidelijk dat een dergelijke spectaculaire groei in de komende jaren uitgesloten is, en dat, in afweging tegen de behoeften en belangen van andere onderwijssectoren, zoals het kleuter- en hoger onderwijs, de onderwijsvoorzieningen voor werkende jongeren, het lager beroeps-onderwijs en het buitengewoon lager onderwijs, eerder een restrictief middelenbeleid met betrekking tot het wetenschappelijk onderwijs geboden is. Voor het jaar 1975 is dan ook naast verruiming op onderdelen, zoals ten aanzien van het personeelsaccrès, een aanzienlijke beperking van de uitgaven van het wetenschappelijk onderwijs ten gunste van andere onderwijssectoren voorzien, terwijl ook voor de jaren na 1975 met beperkingen in de uitgaven voor het wetenschappelijk onderwijs rekening moet worden gehouden.'

Dit ontlokte Dr. R. Louw in Commentaar, het orgaan van de Centrale van Hogere Ambtenaren bij Overheid en Onderwijs, de ontboezemingen die ik U hier citeer:

'Natuurlijk is het mogelijk te bezuinigen op onderwijs. Het is altijd mogelijk om steeds grotere aantallen 'studenten' in enkele jaren 'op te leiden' d.w.z. criteria vast te stellen en op die basis diploma's uit te reiken. Als men wil, kan iemand tot doctorandus worden gebombardeerd ook na één jaar van tertiair onderwijs. Maar wat is de betekenis van dergelijke diploma's? De maatschappelijke waarde van dergelijke korte opleidingen? Gegeven aan een 'universiteit' waarvan de docenten geen onderzoek meer kunnen of mogen verrichten? Zo'n universiteit zal in het buitenland over een aantal jaren alleen nog historische betekenis hebben, zo van 'vroeger was Leiden een centrum van lagetemperatuur-fysica'.

Aan zulke universiteiten, die tot onderrichtfabriek zijn omgevormd, kan geen wetenschappelijk gefundeerde opleiding van niveau worden gegeven, zullen geen begaafde doctorandi verblijven. Zomin men via een droogzwem-cursus leert een drenkeling uit het water te halen of het Kanaal over te steken; zomin men in het theorielokaal een rijbewijs kan verwerven, althans daarna een auto de weg op kan sturen zonder ongelukken te begaan.'

Elnde

Nieuwjaarsrede en receptie waren tot vorig jaar een zaak van het voormalig Fysisch Laboratorium.

Ik heb echter ook de Theorie en de Sterrenkunde naar voren gebracht, en daarmee willen onderstrepen dat het Fysisch Laboratorium en zijn Subcentrale Werkplaats, de Theoretische Fysica en de Sterrenkunde evolueren naar een samenleven als subfaculteit. Ik spreek de hoop uit dat deze samenwerking in 1975 een nog duidelijker karakter zal krijgen en in collegiale vriendschap zal gedijen.

Tot slot wens ik U allen, met de Uwen, een goed 1975 toe.

SUBFACULTEITRAADSVERGADERING

Tijdens de Subfaculteitsraadvergadering van 9 en 20 december 1974 zijn de volgende besluiten genomen:

- de buitengewone leerstoel voor gasthoogleraren van de theoretische natuurkunde zal voortaan de Prof. Kramers-leerstoel heten;
- het SFR bestuur wordt niet uitgebreid;
- drs. A. van der Vegt, thans verbonden aan de T.H. te Delft, wordt de opvolger van dr. Broeder.

C. van der Leun.

ook uit de bibliotheek

"To love,
is not to gaze steadfast
at one another:
it is to look together
in the same direction."

St. Exupery, Terre des Hommes

Zie: S.A. Talbot U Gessner,
Systems physiology, Wiley (1973).

De bestellers van het Handbook of Chemistry and Physics, 54 th edition 1973-1974, kunnen dit afhalen op kamer 160.

H.M. van Rijn.

Stille werkers

Langs deze weg wil ik alle studenten en medewerkers van Transitorium I graag hartelijk danken voor de attentie en het medeleven, vooral in de periode na het ongeval dat mij is overkomen.

Uiteindelijk is dit gelukkig nog zeer goed afgelopen. Ik heb bijzonder gewaardeerd wat U voor mij deed en ben er erg blij mee.

Mej. C. Compier, kantine Trans I

Dit dankwoord vraagt om toelichting en kommentaar. In december j.l. werd mej. Compier, die de scepter zwaait in de kantine van Transitorium I, slachtoffer van een bedrijfsongeval: uitglijdend viel zij met haar hand in een hete frituurpan. De muts ging rond om haar een Kerstverrassing te bezorgen en dat leverde een flink bedrag op, voor het merendeel gegeven door studenten van eerste en tweede jaar.

Het was een goede gelegenheid om de dames achter de toonbank te laten weten, hoezeer hun werk van alle dag door de consumenten gewaardeerd wordt.

Evenals elke goede moeder moeten zij wel eens mopperen als de kantine weer zoveel rommel vertoont. Een blijk van dank maakt iets daarvan weer goed.

De reactie van de studenten was ronduit verrassend. Bemoedigend in een tijd waarin er nogal eens kritiek op studenten te horen is.....

G.J. Hooyman.

Subfaculteitsraads - Vergadering

Op 13 januari zijn weer 100 manuren besteed aan het wel en wee van de subfaculteit. De publieke tribune was geheel leeg, uw reporter mocht zich tussen de 25 scharen.

Er was veel binnengekomen, behalve dan kandidaten voor de buitengewone leerstoel in de fysische informatica. Wat nu? Een beschikbaar lectoraat ervoor gebruiken? Het buitengewone gewoon maken en de restrictie "fysisch" laten vervallen? Gasthoogleraren vragen? U hoort er nog van, maar misschien wilt U zelf solliciteren? Het kost maar twee dagen per week.

De raad heeft een aantal van zijn commissies versterkt door nieuwe benoemingen. Alle voorstellen zijn aanvaard maar niet als hamerstukken. Het gaat immers meer om het spel dan om de knikkers? Welnu, een goede raad bekijkt zoiets naar principiële aspecten. Mag iemand wel qualitate qua in een commissie meedoen, bijv. vanwege zijn functie of deskundigheid? Denkt U nu niet naief van ja want je raakt zo'n man nooit meer kwijt. Dus de reglementen erbij gehaald: geen sprake van kwaliteitszetels, wel van opkrassen na een jaar met kans op herbenoeming. Maar hoe draait bijv. een personeelscommissie zonder nota bene de personeelsfunctionaris zelve? Geen nood: maak hem ambtelijk secretaris of benoem hem tot adviserend lid zonder stemrecht. Daarmee was ieder weer gelukkig en kon Bollée in de Financiële Commissie, Valk in de Reglementencommissie en Van Nieuwpoort, Van der Poel en Valk in de Personeelscommissie (vraag mij niet wie er nu q.q. is). Van der Leun zal deze laatste commissie gaan voorzitten. Na de verkiezingen weten de studenten welke commissies hun interesse hebben en wie zij daarvoor zullen afvaardigen.

Een aardige puzzel leverde de opvolging van Peeters door Van Nieuwpoort. Vacature-technisch interessant, je kon zeggen dat Van Nieuwpoort Peeters was geworden of dat Peeters nu Van Nieuwpoort werd en dat juichte iedereen toe, hoewel er toch een moeilijk principieel puntje was. Maar wie wordt straks Van Nieuwpoort?

Of eerst: komt er wel een nieuwe Van Nieuwpoort als de oude Van Nieuwpoort nog zo nieuw is? Natuurlijk werd het antwoord ja en de Jong, Mw Runderkamp, Snelleman en Valk zullen aan de poort staan om een goede nieuwe te helpen uitzoeken.

Gelukkig was er niemand tegen om van der Rijst vast aan de subfaculteit te verbinden, maar het was wederom een principiële beslissing en de Personeelscommissie mag zich op de gevolgen ervan beraden.

Dan naar de preciese taak van de Klein Rekentuig Commissie. Ja, dat stond er en het is met een staatssecretaris-electronicus toch geen Freudiaanse verschrijving want het gaat om het kleine tuig. Er was een mooi concept met 5 punten maar er waren al snel principiële zaken in het geding. Geeft zo'n commissie alleen technische adviezen of ook beleidsadviezen? Doet zij dat "desgevraagd" of mag zij ook op eigen initiatief wat ophoesten? Diep verborgen onder de discussie liep de rode draad van de autonomie van de vakgroepen. Is het deze commissie die instemmende adviezen voor het CRIVA moet afgeven? En heeft het ACCU een veto-recht bij bestellingen? Doornig, doornig! Enfin, er komt een nieuw concept. Toch had ik wel willen weten of het dikke rapport, door de Tuig-Commissie ingediend, desgevraagd of ongevraagd geschreven was.

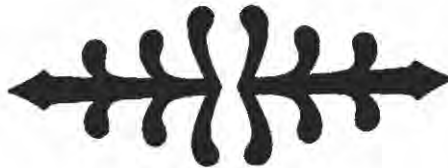
Navelstaren was het laatste openbare agendapunt. Kees Blase had een en ander blootgelegd: de raad is teveel controlerend, te weinig besluitvormend, hij stelt zich te zwak op naar buiten, bijv. tegen het CvB, democratie heeft behoefte aan meer niet-deskundigheid, er moet beter voorbereid worden door discussies in nog ruimere kring op te roepen. Is het een wonder dat juist Snelleman vergelijkingen met het politieke bedrijf ging maken? En fracties binnen de raad suggereerde?(hij weet toch dat dit woord alles met breken te doen heeft?) Gelukkig hoeft U niet bang te zijn voor een links-rechts opstelling want als bekwaam opticus

zag Snelleman het scala binnen de raad als een (nog onbekend) spectrum, dus zullen we onze fracties straks wel naar golflengte klassificeren. Hoort U de kortgolvige spreker al?

Als U vindt dat de raad het goed doet kunt U binnenkort zorgen dat het zo blijft: de helft treedt af en U kunt weer kiezen. Doe dat! De oude kiescommissie zal bijna helemaal weer aantreden.

Uw reporter had een fraai uitzicht op een laatste stukje polderland en op twee fervente tafeltennisers in KVS (dienst??). De vergelijking met het spelletje ping-pong in de vergaderzaal drong zich onweerstaanbaar op.

G.J. Hooyman.

Gelezen in een personeelsblad in Utrecht

"De bus voor de kopy van ons blad is door een al te actieve buitenlandse gastarbeider aangezien als afvalbak. Het krantje is dit keer dunner omdat de kopy als afval is weggedaan".

Misschien moeten "de Pieten" van het Fysisch Laboratorium bewaking bij de schoorsteen zetten?

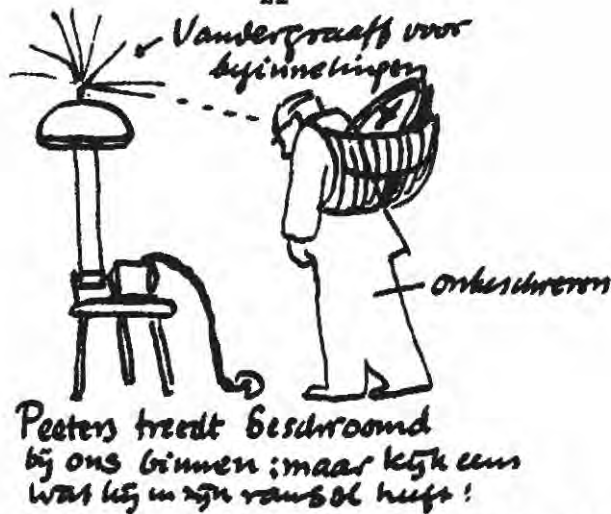
❖ Met een Lach en een Traan ❖

Op 2 januari 1975 was de nieuwjaarsreceptie voor mij persoonlijk een bijzondere gebeurtenis; evenals dit op 2 januari 1969 het geval was.

Op die laatste datum viel mijn eerste werkdag bij het Fysisch Laboratorium en het Sterrekundig Instituut. Ik kwam toen met wat schroom binnen met alle vragen en onzekerheden van iemand die voor het eerst een hem totaal onbekend terrein betreedt.

Nu na 6 jaar kijk je er op terug, en is alles zo verschrikkelijk meegevallen. De acceptatie is vanaf het begin zodanig geweest, dat je je snel thuis kon voelen en er echt bij horen.

Bij een afscheid, en (dus) ook op 2 januari 1975 worden vriendelijke woorden gezegd. Henk Nauta deed dat op zijn eigen wijze maar bracht toch duidelijk over, dat het echt gemeend werd.

Desondanks wil ik zoals dit in ons vak (inherent aan) hoort, de lof toch wat nuchter (objektiveren) en in betrekkelijkheid (relativeren) beschouwen.

Ik zou hem graag direkt geantwoord hebben (repliceren), maar na zo'n spreker ga je altijd af. (manisch depressief en gefrustreerd).

Dankbaar en echt wel een beetje trots op de geuite waardering wil ik nadrukkelijk (expliciet) zeggen, dat mijn werk ons werk was. Marianne Runderkamp, Anja Wichman, Liesbeth Boere, Ton van Nieuwpoort en Cees Meijntjes en ik hebben het samen gedaan.

Ons uitgangspunt was teamwork, waarbij steeds bleek, dat je met meerderen meer weet dan alleen en je elkaar helpt meer gevarieerd over de verschillende problemen te denken. (genuanceerd denken en elkaar wederzijds beïnvloeden (interdependentie)).

Mijn vertrek kan daarom vrij geruisloos verlopen, omdat er voldoende waarborgen zijn, dat het werk gewoon doorgaat; tenminste als de S.F. raad bereid is de woorden namens het bestuur om te zetten in de daad van het akkoord gaan met het herbezetten van de formatie-post met een personeelfunktionaris.

Behalve veel dank aan mijn direkte kollegae, wil ik ook het Bestuur, de direktie en iedere medewerker individueel bedanken voor de mij geboden mogelijkheden om te werken. Wij hebben steeds Uw vertrouwen gehad. Veel werkverhoudingen zijn uitgegroeid tot persoonlijke en elkaar waarderende relaties.

Dit is altijd een sterke stimulans geweest om met plezier aan het werk te blijven. Er kon veel gelachen worden en er was geen vakjargon nodig om onze ideeën en spelregels over te brengen.

Hoe dat vakjargon zou kunnen luiden heb ik hier en daar in dit artikeltje tussen haakjes aangegeven, maar kan dit nooit duidelijker doen dan door Nauta te citeren:

"Zo heb je ons bij wijze van spreken nooit trachten te verleiden om in alternatief kwasi makro-biotisch groepsverband met partieel geïntegreerde participatie je eigen personeelbeleid op zijn sociokreatieve merites kritisch te evalueren."

Gelukkig konden wij "normaal" met elkaar praten (kommuniceren) en elkaar verstaan. Het gebruik van vakjargon is soms te vergelijken met gaan stampen of schreeuwen als je je gelijk niet kunt krijgen. Ook is het soms een vlucht in jezelf (elitair zijn uit onmacht).

De kontakten met astronomen en fysici maakte dit vaktaal-gebruik echter van beide kanten overbodig, omdat wij elkaar zo wel konden en wilden verstaan.

Waarom ga je dan weg zult U zeggen? Prof. van Bueren vroeg zich dat in een toespraakje ook af. Hij vond het onbegrijpelijk, dat iemand van een werkterrein waar o.a. het heelal onderwerp van onderzoek was zo diep kon vallen, dat hij het "dierlijke" verkiest boven het "hemelse". Iemand van de Diergeneeskunde merkte toen op, dat als je toch valt, je beter in de mest kan vallen; het ruikt wel, maar breekt de val ook.

Het lijkt mij, en dat zou eigenlijk voor meer mensen mogelijk moeten zijn, een gezond en goed idee, om na x jaren eens van werkonderwerp te veranderen (horizon-

tale of vertikale mobiliteit). Er wordt dan een nieuwe uitdaging gesteld; je kijkt tegen een aantal zaken onbevangen aan en.... je kunt het mapje "onoplosbare problemen" met een glimlach overdragen aan je opvolger. Dit zonder wroeging omdat je denkt: "wat je verwacht dat U geschiedt, doe dat ook een ander". (oneigenlijk gebruik van een staande uitdrukking).

Ik zal veel leuke en goede herinneringen aan de sub-fakulteit bewaren, waaronder ook mijn "heilig" jaar 1972. De democratisering van het Sinterklaasgebeuren heeft zijn uitwerking niet gemist. Het feit van een vrouwelijke Sint in 1974 biedt toch echter wel meer continuïteits-zekerheden voor de toekomst (troonopvolgers worstelden al veel eerder met dit probleem).

Kortom een afscheid met een lach (leuk gewerkt, veel vriendschap ondervonden) en met een traan (misschien een klein beetje heimwee).

M.F. Peeters.

vervolg personalia

Uit dienst per

1 januari

Mw M. Nijboer-Dullemond,
secretaresse Didaktiek

Mw H.D. v. Klaveren-v.d. Hoek,
secretaresse Didaktiek

Mej. B.M.C. Domsdorf,
Boekhouding

Dr. W.M.A. Hax,
Medische en Fysiologische Fysika

M.F. Peeters,
Personeelsfunktionaris Natuur-
en Sterrenkunde

Prof. H.J. Gerritsen,
Molekulfysika

40 JAAR

Op 28 januari a.s. zal het veertig jaar geleden zijn dat de heer B. van Zijl in dienst van de overheid trad. 36 jaar, 6 maanden en 12 dagen van deze tijd bracht hij door in dienst van het fysisch laboratorium, momenteel als hoofd van de studentenwerkplaats in transitorium I. Ter gelegenheid van dit 40-jarig ambtsjubileum zullen velen Bart van Zijl willen gelukwensen. Daartoe is gelegenheid op de 28ste januari te 16.00 uur in de kantine op de 1^e verdieping van transitorium I.

FYLAKON identies

Gironummer Fylakon : 1644999 t.n.v. de penningmeester.

Een nieuw jaar voor U, een nieuw jaar voor Fylakon, een nieuw boekjaar voor de penningmeester, die gaarne uw contributie voor 1975 ontvangt.

Voor dit jaar denken we aan een programma met de volgende hoofdpunten:

april : excursie. We hopen U de grammofoonplaten-industrie van nabij te laten zien.

mei : voetbaltoernooi.

sept. : autopuzzeltocht.

Voor de volledigheid : de bestuursleden, bij wie ook U zich als lid kunt opgeven zijn: P.J. Brussaard (2516)

J.G.M. Emonds (3355)

C.F. Fafieanie (1646)

H.K. Roeters (1052)

P.J.Th. Zeegers (3304)

Personalia

In dienst:

7-10-1974 Ir. D. Altena, promovendus bij biofysica.

Geboren op 25-8-1946.

In 1965 in dienst bij Philips op het centraal laboratorium licht.

Op 20-9-1974 met goed gevolg het doctoraal examen afgelegd bij T.H. Eindhoven (Techn. Nat.)

Promotieonderzoek op het gebied van fluorescentie-eigenschappen

van chlorophyl en verwante pigmenten.

Te bereiken op kamer 469 van het laboratorium voor experimentele natuurkunde (te. 2824).

Per 1 januari 1975 in dienst

mevr. M.A.C. Rolf von den Baumen - van der Zalm als sekretaresse bij

het Projekt Leerplan Ontwikkeling

Natuurkunde. Voordien wij zij werkzaam als sekretaresse van een hoog-

leraar en het Bureau Praktische

Werken op de afdeling der Werktuig-

bouwkunde van de Technische Hogeschool te Delft.

klein
Journal

- 22 januari 16.00 uur Theorie L.E.F. k. 212
Y. Ueda
 "Weak Neutral Currents in a Unified Gauge Theory".
- 29 januari 16.00 uur Didaktiek KVS k. 053
Drs. H.A. Créton
 "De geïntegreerde leraarsopleiding".
- 3 februari 16.00 uur Theorie L.E.F. k. 212
J.T. de Vreese (Antwerpen)
 "Algemene inleiding tot de polaronfysika en recente ontwikkelingen".
- 5 februari 16.00 uur Theorie L.E.F. k. 212
L. Waldman (Erlangen/Leiden)
 "Non-Equilibrium Thermodynamics of Boundary Conditions".
- 12 februari 16.00 uur Didaktiek KVS k. 053
L.N.M. Westerveld
 "Ervaringen met groepsonderwijs bij de natuurkunde".
- 19 februari 16.00 uur Theorie L.E.F. k. 212
J. Businger (Seattle/KNMI)
 "The Atmospheric Boundary Layer".
- 26 februari 16.00 uur Didaktiek KVS k. 053
Dr. W.P.J. Lignac
 "Werkzaamheden van de Commissie Modernisering Leerplan Natuurkunde".

the 1990s, the number of people in the world who are undernourished has increased from 600 million to 800 million. The number of people who are malnourished has increased from 1.2 billion to 1.5 billion. The number of people who are obese has increased from 100 million to 300 million.

The World Bank has estimated that the cost of malnutrition to the world economy is \$1.2 trillion per year. This is equivalent to the cost of the world's military expenditure. The World Bank has also estimated that the cost of obesity to the world economy is \$1.2 trillion per year. This is equivalent to the cost of the world's military expenditure.

The World Bank has also estimated that the cost of undernourishment to the world economy is \$1.2 trillion per year. This is equivalent to the cost of the world's military expenditure. The World Bank has also estimated that the cost of malnutrition to the world economy is \$1.2 trillion per year. This is equivalent to the cost of the world's military expenditure.

The World Bank has also estimated that the cost of obesity to the world economy is \$1.2 trillion per year. This is equivalent to the cost of the world's military expenditure. The World Bank has also estimated that the cost of malnutrition to the world economy is \$1.2 trillion per year. This is equivalent to the cost of the world's military expenditure.

The World Bank has also estimated that the cost of undernourishment to the world economy is \$1.2 trillion per year. This is equivalent to the cost of the world's military expenditure. The World Bank has also estimated that the cost of malnutrition to the world economy is \$1.2 trillion per year. This is equivalent to the cost of the world's military expenditure.

The World Bank has also estimated that the cost of obesity to the world economy is \$1.2 trillion per year. This is equivalent to the cost of the world's military expenditure. The World Bank has also estimated that the cost of malnutrition to the world economy is \$1.2 trillion per year. This is equivalent to the cost of the world's military expenditure.

The World Bank has also estimated that the cost of undernourishment to the world economy is \$1.2 trillion per year. This is equivalent to the cost of the world's military expenditure. The World Bank has also estimated that the cost of malnutrition to the world economy is \$1.2 trillion per year. This is equivalent to the cost of the world's military expenditure.

The World Bank has also estimated that the cost of obesity to the world economy is \$1.2 trillion per year. This is equivalent to the cost of the world's military expenditure. The World Bank has also estimated that the cost of malnutrition to the world economy is \$1.2 trillion per year. This is equivalent to the cost of the world's military expenditure.

